

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3687/2023
17.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Александар Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП "Путеви Србије" Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3999/22 од 01.12.2020. године, исправљене решењем истог суда од 29.12.2022.године, у седници одржаној 17.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3999/22 од 01.12.2020. године, исправљене решењем истог суда од 29.12.2022.године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 770/21 од 28.06.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и обавезан тужени да тужилји на име накнаде штете због мање исплаћене зараде по основу сменског рада за период од 01.08.2019. године до 12.02.2022. године исплати појединачно наведене месечне новчане износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате (све ближе наведено и опредељено овим ставом изреке). Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилји накнади трошкове парничног поступка у износу од 75.920,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3999/22 од 01.12.2020. године, ставом првим изреке, исправљеном решењем истог суда од 29.12.2022.године, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужена да јој на име неисплаћеног дела увећане зараде по основу сменског рада за период од 01.08.2019. године до 12.02.2022. године исплати укупан износ од 137.464,89 динара и то појединачно наведене месечне новчане износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде тако што је одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 75.920,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је изјавила благовремену ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности а ни друге битне повреде на које ревидент у ревизији неосновано указује у смислу одредбе члана 374. став. 1 тог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је запослена код туженог на радном месту "... са коефицијентом за обрачун зараде 1,7. Радни однос је засновала уговором о раду на неодређено време закљученим 02.06.2017. године, а на истим пословима ради и данас. У утуженом периоду од 01.08.2019. године до 12.02.2022. године, тужила је радила у сменама, а тужени јој није вршио обрачун дела зараде по основу сменског рада, нити је вршио исплату по основу сменског рада, пошто уговором о раду није уговорена исплата увећане зараде за рад у сменама. Колективним уговором туженог из марта 2011. године, сменски рад није предвиђен као основ за увећање зараде, пошто је исти вреднован у оквиру коефицијента 1,7 за послове инкасанта. Правилником о раду туженог од 17.04.2015. године, сменски рад такође није предвиђен као основ за увећање зараде, будући да је одређено да су у оквиру припадајућих коефицијената вредновани услови рада који се односе на рад на терену и на рад у сменама. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке утврђено је да би увећана зарада тужили по основу сменског рада у утуженом периоду, одговарала појединачним месечним износима наведеним у изреци првостепене пресуде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле усвојио, налазећи да тужили зарада није правилно обрачуната и исплаћена и да је тужени дужан да јој по основу сменског рада исплати износе утврђене вештачењем.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев тужиле налазећи да уговором о раду који су странке закључиле, није уговорена исплата по основу сменског рада, а Правилником о раду туженог сменски рад није предвиђен, као основ, за увећање зараде пошто је предвиђено да су у оквиру припадајућих коефицијената вредновани услови рада који се односе на на рад у сменама, због чега ни Колективним уговором туженог из 2011.године такође није предвиђен сменски рад, као основ за увећање зараде, пошто је исти вреднован у оквиру коефицијента радног места тужиле (1,7).

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 108. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 са изменама и допунама објављеним у "Службеном гласнику РС", бр. 75/201 и 13/2017),

прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду и то за рад на дане празника, за рад ноћу, за прековремени рад и за минули рад. Према одредби става 4. истог члана Закона, општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду, као што је увећање зараде по основу рада у сменама.

Дакле, послодавац има овлашћење да својим општим актом и уговором о раду закљученим са запосленим утврди право запосленог на увећану зараду и висину те зараде, али такође може да својим општим актом вреднује рад у сменама као елемент за утврђивање основне зараде.

У конкретном случају, општим актима туженог послодавца –Колективним уговором од 27.04.2011. године, у члану 45. и Правилником о раду од 17.04.2015. године, у члану 42. став 2. тачка 2., између осталог је прописано да су у оквиру припадајућих коефицијената за систематизоване послове вредновани и услови рада који се односе на рад у сменама. Дакле, општим актима послодавца право на увећану зараду није утврђено као посебно право запослених, а уговором о раду на неодређено време који је тужила закључила са туженим 02.06.2017. године, није уговорено да тужила има право на увећану зараду по основу сменског рада, иако је таква могућност предвиђена након измена и допуна Закона о раду од 29.07.2014. године. Због тога, по оцени Врховног суда, тужени није поступио супротно закону, већ је у свему испунио своју обавезу према тужили тако што јој је, у утуженом периоду, исплаћивана зарада урачунавањем коефицијента за сменски рад у основицу.

Ревизијом тужиле оспорава се утврђена чињеница да је сменски рад вреднован кроз основну зараду, уз указивање да се коефицијент за обрачун зараде није мењао од доношења колективног уговора из 2011. године. Међутим, на основу одредбе члана 42. став 2. Правилника о раду туженог од 17.04.2015. године, у оквиру припадајућих коефицијената за систематизоване послове, вредновани су и услови рада који се односе на рад у сменама. Тужили, као и свим запосленима код туженог, зарада је морала бити обрачуната на начин како то предвиђа важећи општи акт туженог. Пошто је у општем акту туженог рад у сменама вреднован као елемент за утврђивање основне зараде, следи да нема основа за исплату коефицијента увећања од 26%, према обрачуну судског вештака економско-финансијске струке, због чега је побијаном другостепеном одлуком правилно одбијен тужбени захтев тужиле.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић